

1 Kakšni so pogoji za razvezo zakonske zveze?

Za razvezo zakonske zveze na Malti morata zakonca vložiti skupno vlogo ali pa mora eden izmed zakoncev vložiti vlogo za razvezo od drugega zakonca. Postopek za razvezo zakonske zveze se začne, če sta zakonca v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge živela ločeno vsaj štiri leta oziroma če so od datuma uradnega prenehanja življenjske skupnosti pretekla vsaj štiri leta. Sodišče mora biti tudi prepričano, da za spravo med zakoncema ni razumnih možnosti. Naslednji pogoj je, da morajo zakonca in vsi njihovi otroci prejemati ustrezno preživnino, če jim ta pripada, vendar se lahko stranki tej preživnini kadar koli odrečeta. Razglasitev razveze zakonske zveze med zakoncema, katerih življenjska skupnost je prenehala na podlagi pogodbe ali sodne odločbe, v ničemer ne spremeni tega, kar je bilo strankama naloženo ali v kar sta privolili, razen posledic, ki jih ima razveza zakonske zveze po zakonu. Opozoriti je treba, da ni nujno, da je pred vložitvijo vloge za razvezo zakonske zveze življenjska skupnost zakoncev prenehala s pogodbo ali sodno odločbo.

2 Kakšni so razlogi za razvezo zakonske zveze?

Zakon ne določa razlogov za razvezo zakonske zveze. Kot je bilo navedeno že v zvezi s pogoji, se postopek za razvezo zakonske zveze začne, če sta zakonca v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge živela ločeno vsaj štiri leta oziroma če so od datuma prenehanja življenjske skupnosti pretekla vsaj štiri leta.

3 Katere so pravne posledice razveze, kar zadeva:

3.1 osebne odnose med zakoncema (na primer priimek);

Razglasitev razveze zakonske zveze zakoncev, katerih življenjska skupnost je prenehala na podlagi pogodbe ali sodne odločbe, v ničemer ne spremeni tega, kar je bilo strankama naloženo ali v kar sta privolili, razen posledic, ki jih ima razveza zakonske zveze po zakonu. V zvezi s priimki se uporablja zakon o prenehanju življenjske skupnosti in soproga lahko po prenehanju življenjske skupnosti znova prevzame svoj deklinški priimek, kar je treba navesti v javni listini o prenehanju življenjske skupnosti, v primeru prenehanja življenjske skupnosti s sodno odločbo pa soproga poda izjavo, ki se pred izdajo sodne odločbe vloži v spis v zadevi. Z razglasitvijo razveze zakonske zveze prenehajo vse civilne posledice in obveznost strank, da živita skupaj. Z izdajo sodne odločbe ali pravnomočnostjo sodbe o razvezi zakonske zveze prenehajo tudi dedne pravice zakoncev.

3.2 razdelitev premoženja zakoncev;

Razglasitev razveze zakonske zveze med zakoncema, katerih življenjska skupnost je prenehala na podlagi pogodbe ali sodne odločbe, v ničemer ne spremeni tega, kar je bilo strankama naloženo ali v kar sta privolili. Člen 66D(5) malteškega civilnega zakonika določa, da imata stranki, če skupno premoženje ali skupni preostanek premoženja pod ločenim upravljanjem preneha, vso pravico – če se obe strinjata – do razveze zakonske zveze brez likvidacije skupnega premoženja.

3.3 mladoletne otroke zakoncev;

Razglasitev razveze zakonske zveze v ničemer ne vpliva na pravice in obveznosti staršev do otrok ali na morebitni dogovor med strankama glede varstva in vzgoje otrok. Če ena izmed strank trdi, da nasprotna stranka ni primerna za varstvo in vzgojo njenih mladoletnih otrok, in če jo sodišče tudi razglasi za neprimerno, lahko stranka, ki je razglašena za neprimerno, ob smrti nasprotne stranke prevzame varstvo in vzgojo mladoletnih otrok samo z dovoljenjem sodišča. Preživnina za otroke se plačuje, dokler ne dopolnijo 18 let: če otrok nadaljuje študij, se preživnina plačuje do dopolnjenega 23. leta, razen če je dogovorjeno drugače.

3.4 obveznost plačevanja preživnine drugemu zakoncu?

Razglasitev razveze zakonske zveze med zakoncema, katerih življenjska skupnost je prenehala na podlagi pogodbe ali sodne odločbe, v ničemer ne spremeni tega, kar jima je bilo naloženo ali v kar sta privolila. Obveznost plačevanja preživnine zato z razglasitvijo razveze zakonske zveze ne preneha, razen če se stranki odločita drugače. Sodišče lahko v sodni odločbi, s katero ugotovi vlogo za razvezo zakonske zveze (če to med obravnavo zadeve zahteva stranka, ki ji nasprotna stranka – njej ali otrokom – dolguje preživnino), odredi, da se plačilo preživnine, ki jo dolguje nasprotna stranka, zavaruje z varščino, ki je ustrezna in razumna glede na okoliščine strank. Znesek navedene varščine ne presega zneska preživnine za pet let. Tako zahtevo je mogoče vložiti tudi kadar koli po izdaji navedene sodbe, če se dolguje preživnina.

Če eden izmed zakoncev pri pristojnem civilnem sodišču vloži vlogo za razvezo zakonske zveze oziroma vlogo na podlagi dogovora o razvezi vložita oba zakonca in če življenjska skupnost zakoncev ni prenehala na podlagi pogodbe ali sodne odločbe, mora sodišče, preden zakoncema dovoli začeti postopek za razvezo, stranki pozvati, naj se udeležita postopka pred mediatorjem, ki ga določi sodišče ali ga soglasno določita stranki, da bi poskusili doseči spravo med zakoncema, in če sprava ni dosežena, zakonca pa se še nista govorila o pogojih razveze, da bi se lahko stranki razvezali na podlagi sporazuma.

Navedeni sporazum ureja vsa ali nekatera izmed naslednjih vprašanj:

- varstvo in vzgojo otrok;
- stike obeh strank z otroki;
- preživljanje zakoncev ali enega izmed njiju in vseh otrok;
- stalno prebivališče na skupnem domu;
- delitev skupnega premoženja ali skupnega preostanka premoženja pod ločenim upravljanjem.

4 Kaj pravni izraz „prenehanje življenjske skupnosti“ dejansko pomeni?

Prenehanje življenjske skupnosti pomeni, da eden izmed zakoncev zoper drugega vloži ustrezno tožbo, sodišče pa odloči o pravicah in obveznostih zakoncev po prenehanju življenjske skupnosti.

5 Kakšni so pogoji za prenehanje življenjske skupnosti?

Pogoji za prenehanje življenjske skupnosti so povezani z enim ali več naslednjimi razlogi:

- prešuštvo;
- nasilje v družini;
- nasilna dejanja, krutost, grožnje ali hude poškodbe, ki jih eden izmed zakoncev povzroči tožencu ali njegovim otrokom;
- od zakoncev ni mogoče razumno pričakovati skupnega življenja, saj je njuna zakonska zveza dokončno razpadla;
- zapustitev.

6 Katere so pravne posledice prenehanja življenjske skupnosti?

Kar zadeva **preživnino**, je zakonec, zoper katerega se razglasi prenehanje življenjske skupnosti, dolžan preživljati drugega zakonca in otroke do dopolnjenega 18. leta starosti oziroma do 23. leta, če nadaljujejo redno šolanje, usposabljanje ali izobraževanje. Znesek, ki ga mora plačevati nasprotni stranki in otrokom, se določi ob upoštevanju vseh okoliščin zakoncev in otrok, vključno s/z:

potrebami otrok na podlagi upoštevanja vseh njihovih okoliščin;

invalidnostjo, ne glede na to, ali je telesna ali duševna;

okoliščinami bolezni, ki so tako resne ali težke, da zakoncem ali otrokom onemogočajo, da bi se preživljali sami;

tem, ali se je sposobnost zaslužka stranke, ki se ji dolguje preživnina, zmanjšala, ker je morala med trajanjem zakonske zveze skrbeti za gospodinjstvo, nasprotno stranko in vzgojo otrok, rojenih v zakonski zvezi;

vsemi dohodki ali prejemki, ki jih zakonca ali eden izmed njiju prejema po zakonu;

potrebami po nastanitvi zakoncev in otrok;

zneskom, ki bi ga posamezna stranka prejemala kot nadomestilo (med drugim kot nadomestilo na podlagi pokojninske sheme), vendar ga zaradi prenehanja življenjske skupnosti ne bo več imela možnosti ali pravice dobiti.

Skupni dom lahko sodišče na zahtevo ene izmed strank dodeli eni stranki, ob izključitvi druge stranke, za obdobje in pod pogoji, ki se mu zdijo primerni: odredi lahko tudi prodajo skupnega doma (če je prepričano, da bodo imeli obe stranki in njihovi otroci na voljo drugo ustrezno prebivališče) in razdelitev izkupička od prodaje med stranki, kot se mu zdi primerno; če pa skupni dom pripada obema strankama, ga dodeli eni stranki, ta pa nasprotni stranki plača nadomestilo za finančno izgubo, ki jo je utrpela.

Sodišče ob izdaji sodne odločbe o prenehanju življenjske skupnosti tudi odredi, kateremu izmed zakoncev se dodeli pravica do **varstva in vzgoje** otrok, pri čemer se najbolj upošteva dobrobit otrok. Lahko pa na zahtevo ene izmed strank razglasi, da nasprotna stranka ni primerna za varstvo in vzgojo mladoletnih otrok strank, in če jo sodišče razglasi za neprimerno, lahko stranka, ki je razglašena za neprimerno, ob smrti nasprotne stranke prevzame varstvo in vzgojo mladoletnih otrok samo z dovoljenjem sodišča.

Soproga lahko ob prenehanju življenjske skupnosti znova prevzame svoj dekliski **primek**, kar je treba navesti v javni listini o prenehanju življenjske skupnosti, v primeru prenehanja življenjske skupnosti s sodno odločbo pa soproga poda izjavo, ki se pred izdajo sodne odločbe vložijo v spis v zadevi.

V vsakem primeru posledice prenehanja življenjske skupnosti za **tretje osebe** prenehajo šele ob evidentiranju listine pri matičnem uradu.

7 Kaj izraz „razveljavitev zakonske zveze“ dejansko pomeni?

Razveljavitev zakonske zveze pomeni, da zakonska zveza nima učinkov. Taka zakonska zveza se razglasi za nično.

8 Kakšni so pogoji za razveljavitev zakonske zveze?

Zakonska zveza ni veljavna, če:

niso izpolnjene formalne zahteve za njeno veljavnost po zakonu države, v kateri je zakonska zveza sklenjena;

je privolitev katere koli izmed strank izsiljena s telesnim ali duševnim nasiljem ali ustrahovanjem;

je privolitev katere koli izmed strank neveljavna zaradi zmote o identiteti druge stranke;

je privolitev katere koli izmed strank izsiljena z goljufijo o lastnosti druge stranke, ki bi zaradi svoje narave lahko resno motila zakonsko življenje;

je privolitev katere koli izmed strank neveljavna zaradi resnega zmotnega razumevanja zakonskega življenja ali temeljnih pravic in obveznosti, ki iz njega izhajajo, ali zaradi hude duševne motnje, zaradi katere stranka ne more izpolnjevati temeljnih obveznosti, ki izhajajo iz zakonske zveze;

je katera koli izmed strank impotentna, ne glede na to, ali je impotentnost dokončna ali relativna, vendar le, če se je pojavila pred sklenitvijo zakonske zveze;

je privolitev katere koli izmed strank pridobljena z namenom pozitivne izključitve zakonske zveze same, enega ali več poglobitvenih sestavnih delov

zakonskega življenja ali pa pravice do uresničevanja zakonske zveze;

privolitev katere koli izmed strank temelji na odložnem pogoju;

katera koli izmed strank v času sklenitve zakonske zveze, čeprav ji to ni bilo prepovedano oziroma ni bila duševno bolna, ni bila zavestno ali voljno sposobna

za privolitev, ne glede na to, ali je bila nesposobnostčasna;

med zakoncema po sklenitvi zakonske zveze ni bilo spolnega odnosa.

9 Katere so pravne posledice razveljavitve zakonske zveze?

Šteje se, da pravni učinki veljavne zakonske zveze nikoli ne prenehajo v zvezi z otroki, rojenimi ali spočetimi v zakonski zvezi, ki je bila razveljavljena, in v zvezi z otroki, rojenimi pred sklenitvijo take zakonske zveze in priznanimi pred izdajo sodne odločbe o razveljavitvi zakonske zveze. Če je v dobri veri ravnal samo eden izmed zakoncev, taki učinki veljajo v njegovo korist in v korist otrok. Če sta oba zakonca ravnala v slabi veri, učinki veljavne zakonske zveze veljajo samo v korist otrok, rojenih ali spočetih v zakonski zvezi, ki je bila razveljavljena. Zakonec, ki je odgovoren za razveljavitev zakonske zveze, mora drugemu zakoncu v dobri veri pet let plačevati preživnino: ta dolžnost preneha, če oseba, ki je ravnala v dobri veri, v tem času sklene novo zakonsko zvezo.

10 Ali obstajajo alternativni zunaj sodni načini reševanja sporov v zvezi z razvezo zakonske zveze, pri katerih ni treba začeti postopka pri sodišču?

Ne, drugih možnosti ni; to je mogoče samo na sodišču.

11 Kje je treba vložiti zahtevek (tožbo) za razvezo/prenehanje življenjske skupnosti/razveljavitev zakonske zveze? Katere formalnosti je treba upoštevati in katere dokumente moram priložiti zahtevku?

Vloga za razvezo zakonske zveze, prenehanje življenjske skupnosti ali razveljavitev civilno sklenjene zakonske zveze je treba vložiti pri civilnem sodišču (oddelek za družinske zadeve), vloga za razveljavitev zakonske zveze, ki jo dovoli cerkveno sodišče na Malti, pa je treba vložiti pri pritožbenem sodišču.

Vloga za razvezo zakonske zveze, prenehanje življenjske skupnosti in razveljavitev civilno sklenjene zakonske zveze mora biti zaprisežena. Odgovor na vlogo je treba vložiti v 20 dneh. Dokumenti, ki jih je treba priložiti, so odvisni od tega, kaj želi oseba dokazati. V primeru razveljavitve zakonske zveze, ki jo dovoli cerkveno sodišče, je treba vlogi priložiti kopijo sodbe, ki jo je izdalo metropolitansko malteško cerkveno sodišče, odločbo regionalnega sodišča druge stopnje, sklep o izvršbi in poročni list.

Vsaka stranka v postopku lahko kadar koli med postopkom, dokler ni zadeva zrela za rzsodbo, zahteva, naj se vloga za prenehanje življenjske skupnosti namesto tega šteje za vlogo za razglasitev razveze zakonske zveze.

12 Ali lahko dobim pravno pomoč za kritje stroškov postopka?

Da, pravna pomoč se lahko dodeli, če se upoštevajo zahteve iz člena 912 zakonika o organizaciji sodišč in civilnem postopku.

13 Ali je mogoče vložiti pritožbo zoper odločbo v zvezi z razvezo/prenehanjem življenjske skupnosti/razveljavitvijo zakonske zveze?

Da, zoper odločbo o razvezi zakonske zveze, prenehanju življenjske skupnosti ali razveljavitvi zakonske zveze se je mogoče pritožiti. Je pa treba upoštevati, da zoper sklep o razveljavitvi zakonske zveze, ki ga izda malteško cerkveno sodišče, pritožba ni mogoča.

14 Kaj je treba storiti, da bo odločba o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti/razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državni članici, priznana v tej državni članici?

Odločba tujega sodišča, ki se nanaša na status poročene osebe ali nanj vpliva, je v malteškem pravu v celoti priznana, če je odločbo izdalo pristojno sodišče države, v kateri ima ena izmed strank v postopku stalno prebivališče ali je njen državljan. Na Malti se to izvede na matičnem uradu (**Evans Building, Merchant's Street, Valletta VLT 2000**).

Poleg malteškega prava se uporablja tudi pravo Evropske unije, in sicer Uredba Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000.

Člen 22 te uredbe določa razloge za nepriznanje sodnih odločb o razvezi, prenehanju življenjske skupnosti in razveljavitvi zakonske zveze, in sicer:

„(a) če bi bilo njeno priznanje v očitnem nasprotju z javnim redom v državi članici, v kateri se zahteva priznanje;

(b) če nasprotni stranki, ki se ni spustila v postopek, ni bilo vročeno pisanje o začetku postopka ali enakovredno pisanje pravočasno in na tak način, da bi lahko pripravila obrambo, razen če je ugotovljeno, da se nasprotna stranka s sodno odločbo nedvoumno strinja;

(c) če je nezdružljiva s sodno odločbo, izdano v postopku med istima strankama v državi članici, v kateri se zahteva priznanje, ali

(d) če je nezdružljiva s predhodno sodno odločbo, izdano v drugi državi članici ali v tretji državi glede istega zahtevka med istima strankama, pod pogojem, da predhodna sodna odločba izpolnjuje pogoje za priznanje v državi članici, v kateri se zahteva priznanje“.

15 Pri katerem sodišču je treba vložiti zahtevek za izpodbijanje priznanja odločbe o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti/razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici? Kateri postopek se uporablja v teh primerih?

Vloga za izpodbijanje priznanja odločbe o razvezi zakonske zveze, prenehanju življenjske skupnosti ali razveljavitvi zakonske zveze se vložijo pri civilnem sodišču (oddelek za družinske zadeve). Uporablja se postopek, ki ga je Malta določila v poglavju 12 Zakonodaje Malte.

16 Katero pravo se uporablja v postopkih razveze zakonske zveze med zakoncema, ki ne prebivata v tej državi članici ali imata različno državljanstvo?

Sodišča, pristojna za odločanje v civilnih zadevah, odločajo o vlogah za razvezo zakonske zveze samo, če je izpolnjena vsaj ena izmed naslednjih zahtev:

vsaj eden izmed zakoncev je imel ob vložitvi vloge za razvezo pri pristojnem civilnem sodišču na Malti stalno prebivališče ali

vsaj eden izmed zakoncev je imel eno leto pred vložitvijo vloge za razvezo na Malti običajno prebivališče.

Zadnja posodobitev: 22/03/2017

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.